

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

ADMINISTRAȚIA
Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul la
Anunțuri și reclame

Nr. 33 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Miercuri 5 Mai 1943

26

Guverne fără țară

de Ion Clujanu

Cazul Poloniei, recent răscolită odată cu mormintele dela Katyn, a provocat, între prieteni, anumite simptome de neprietenie. Guvernului dela Londra al generalului Sikorsky i s'a opus, demonstrativ, un cabinet polonez la Moskova.

E mult tragic în toată istoria de mări și prăvăliri a Lehiilor de altădată. De cinci ori împărțită până acum, ai impresia că mândra Polonie n'a servit decât ca material de disecție în vastul laborator al neamurilor din bătrâna Europă.

Și, totuși, gloria ei n'a putut fi întunecată de veacurile ce s'au așternut peste goluri și frământări.

Din Polonia n'au mai rămas, azi, decât două guverne fără țară, două reprezentanțe fără nicio centrală.

Ca anumite insule din oceane, Polonia apare și dispăre, după legi rămase necunoscute. Ca pasărea Phoenix, renaște din propria-i cenușă, ca iarăși să moară în răsîmpuri nehotărâte de istorie.

Am învins și am fost învinși și noi; am pierdut părți din țară și ni le-am recâștigat; am gemut și noi în temnițe, au fost și de-ai noștri spânzurați sau trași pe roată. S'au răsît destui și la stâncile latinității din răsăritul Europei și obrazele noastre au fost și ele pălmuite uneori de nedreptăți.

Dar câtă deosebire între evoluția neamului românesc, tot mai solidar după fiecare lovitură, și între destinul mașter al republicii lui Pilsudsky!

O țară, existentă astăzi doar în intențiile viitorilor învingători — și fiecare scontează victoria finală pe seama lui — are două guverne, în două țări foarte aliate, dar cu concepții de organizare a Statului diametral opuse.

Doă guverne care vor să ferească viitoarea Polonie.

Ce va putea face cabinetul generalului Sikorsky dela Londra, atunci când se va ajunge din nou la o masă verde, nu știm. Cu oricine la comandă, o Polonie, mai mare sau mai mică, va avea, ordem, un loc pe harta ce se va desena în urma actualului conflict.

Dar că va mai exista o Polonie în ipoteza unei victorii rusești, ar fi naiv să credem. U.R.S.S. nu este decât denumirea altfel a celor ce, cu toate promisiunile date, au transformat altădată Lehka într'o guvernă rusească.

Aceasta altădată, când omenia Rusiei n'a fost chiar atât de cinic asasină, ca azi.

Era în timpul când soartea diferitelor țări se hotăra în congresul dela Viena din 1812, între două menuete.

Instituirea, chiar numai formală, a guvernului dela Moscova mărturisește intenții sincere.

Polonezii pot fi recunoscători d-lui Stalin.

Știu ce-l așteaptă.

ADUNAREA DELA BRAȘOV

de
ION COLAN

Când o sală de mari dimensiuni nu poate să cuprindă, între largile ei ziduri, nația venită să ia parte la o mișcare nevinovată cu caracter cultural;

Când mulțimea, rămasă pe dinafară, se înfige îndărătnică în fața megafoanelor, barând masiv o vastă încrucișare de străzi;

Când cuvântul tuturor vorbitorilor sparge muțenia anumitor tăceri, în asemenea cazuri este sigur că ne găsim în fața unui fenomen național similar celui ce a stăpânit țara adunată cândva pe Câmpia Libertății sau în Alba-Iulia marilor hotăriri.

În locul unei mișcări după tipicul celor multe și sterpe, uitate apoi prin sertare și arhive, lucrările acestei rare adunări s'au încheiat cu un formidabil „Deșteaptă-te, Române”, semn prevestitor al vremilor ce au să vină.

Se va fi cântat, poate, și în alte părți, „Răsunetul” lui Mureșianu; și alții vor fi format un cor la unison, furați de ritmul majestuos al versurilor poetului brașovean. Nicăiri, însă, n'a putut avea un tâlc mai semnificativ, ca în acest oraș, unde bardul ne asculta din mormântul cimitirului din Groaveri.

Vrerile noastre culturale nici nu puteau fi mai răspicată spuse.

Căci de cultură se țin și toate amănuntele dureroase pe care un vorbitor le-a înșirat cu un calm de jurist, privind stări și fapte dintr'o țară care nu se numește România.

Și tot de cultură, conferința științifică a profesorului Ioan Lupaș dela Universitatea din Cluj-Sibiu, privind anumite falsuri menite a induce în eroare buna credință a istoricilor deprinși să-și întemeieze studiile pe documente, iar nu pe visuri consemnate în cărți de hagiografie.

Marea adunare dela Brașov n'are nevoie de o urmare, ea însăși fiind o urmare a unor stări de fapt. În tot ce se va face suntem în continuare.

Înregimentându-se, sincer și fără condiții, în cadrele Asociației transilvane „Astra”, lumea și-a dat seama că există, în această asociație o redută ce nu cunoaște capitulațiile și nu le-ar accepta când i s'ar impune.

La Brașov, în ziua de 2 Mai 1943, s'a ajuns, ca și altădată, când partidele politice au trecut peste interese de partid, la un act de mare cuminenție, solidarizând toate energiile în jurul „Astrei” al cărei program formulat în regulamente și statute e continuu completat de slova nescrisă a inimilor ce grăiesc cu ușile deschise.

La Brașov s'a dat o pildă de felul cum trebuie să se priceapă culturalul în vremuri când o parte din patrimoniul național este întabulată în alte cărți funduare.

Ciforie

Vecia mea aici voiesc să 'nceapă;
În strana asta anii să-mi rămâie
Imprăștiati ca fumul de tămâie
Și lîn foșnind precum foșnește-o apă.

Numai cocleala lunii arămie
Va priveghea cum vremea mașter sapă,
Ne'nțelegând cum poate să încapă
Intr'un surâs un strop din veșnicie.

Printre tăceri mi-o creșle'n piatră somnul
Cădelnițat de umbre și de stele
Venite 'n rând ca să-și păzească Domnul.

Și zornăind hangerele prea grele
Eu voiu simți amară și fierbinte
Crescând în ei aducerea aminte.

Lucian Valea

După 1 Mai

Sărbătoarea muncii, anul acesta, a fost închinată, cu adevărat, muncii. În locul destrăbălăturii demagogism subvenționat din fonduri transparente comuniste, muncitorul român și-a văzut de treabă, dând producției naționale o zi în plus, aliniindu-se, prin aceasta, frontului național gata de orice sacrificii pentru țara careia fii îi suntem deopotrivă.

N'a fost nevoie nici de măsuri de siguranță, nici de forțe armate ținute concentrate pentru o scontată intervenție.

Lucrător în uzine, soldat pe front, țăran al pământului, ofițer sau soldat, fiecare a înțeles că înainte de toate există o țară care are nevoie de toate brațele, de toate energiile, pentru a fi păstrată și refăcută.

Cine astăzi nu-și ară ogorul lui, cine stă în uzine cu brațele încrucișate, cine nu adaugă orelor obișnuite de lucru ore în plus ca să suplinească munca celor duși să facă din trupul lor zid la hotare, e tot atâta vinovat de dezertare, ca dezertorul din armată.

Muncitorul român a înțeles acest lucru.

Pus să aleagă între șarlatanii de vorbe ce-i ofereau raiul în ediție pământească, el a ales pământul țării în care s'a născut, cu cerul sub care a copilărit și care e al nostru, al tuturor.

Există o problemă muncitorească la noi în țară?

Da, dar numai în măsura în care există o problemă a funcționarului public, a meseriașului, a agricultorului, a intelectualului, a armatei. O separare în rezolvarea lor, însemnează luptă de clase. Ca și cum mâna stângă ar declara că nu mai are nevoie de dreapta, iar amândouă de cap.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

DREPT PREFAȚA

la vol. V din PITORESCUL ROMÂNIEI
„Printre dealuri și prin câmpie”

de prof. I. Simionescu
Președintele Academiei Române

Mulțumesc lui Dumnezeu că m'a învrednicit să duc la bun sfârșit, ceea ce plănuisem ca sfântă datorie față de Țara în care mi-am trăit traiul și de Neamul din care fac parte.

Am început a le da descrierea, în zilele senine și pline de mare încredere în viitor. Generația tânără trebuie crescută cu înrădăcinarea 'n adânc a dragostei de patrie, prin cunoașterea ei.

A urmat, apoi, încercarea de a înfățișa mai în amănunt frumusețile, uneori tănuite, ale pământului cuprins

în granițele, care, oricât de largite, nu cuprindeau totuși românismul în întregime lui, după cum a dovedit vjeloasa înaintare a armatelor noastre vrednice, către răsărit.

Această parte a gândului meu, ce mi l-am propus să-l înfăptuiesc, este încheiată prin lucrarea de față, scrisă cu adâncă durere 'n suflet, nefiind vremurile sub vrerea omului.

Ce am alcătuit, ce am putut și cât am putut, mai mult cu tragerea de inimă am împlinit, spre a deștepta altora înclinarea către cunoașterea și

După 30 de ani (Un turneu și o plesă)

D-l Victor Antonescu, societar al Teatrului Național din București, va face, în cursul lunii Mai, un turneu cu piesa „Sariatanul”, de academicianul Landray, tradusă în mai toate limbile europene și premiata de numeroase academii, printre care și cea franceză.

Acest eveniment ne reamintește de un altul care s'a petrecut acum 30 de ani, tot cu ocazia unui turneu și tot sub conducerea d-lui Victor Antonescu, turneu întreprins numai în Ardeal, pe atunci sub dominație străină.

Era în anul 1913, sub guvernul Titu Maiorescu; ministru de externe era Take Ionescu. Datorită intervenției acestuia, care de altfel a și subvenționat turneul și mulțumită perseverenței lui Th. Mihail, s'a obținut autorizația din partea guvernului maghiar Tisza, ca trupa română condusă de Victor Antonescu să intre prindă un turneu teatral prin 17 orașe ardelenești.

Între alte piese s'a jucat și „Sariatanul” (La Lois du pardon). Din trupă, pe lângă Victor Antonescu făceau parte, Ion Brezeanu, Constantin Mărculescu, Costea Tezcu, Timică, Maria Ciuculescu, Marioara Antonescu, etc. Numai cinea fost de față acum 30 de ani la cea mare sărbătoare românească, transformată în demonstrație națională, își poate da seama ce a fost atunci și ce n'are să mai fie niciodată.

Întreg publicul era cuprins de fericire, străbătut de un sentiment de încredere, de frăție. Se simțeau în acele clipe, Românii din Ardeal, mai tari, mai solidari cu frații lor din România. Erau mândri că sunt Români. Au fost clipe rare. Artiștii erau primiți în flecare oraș cu flori, iar fanfarele muzicilor străvești cântau „Deșteaptă-te Române” și chiar Imnul Regal român.

Toți spectatorii erau electricizați de o comunitate sufletească românească, neturburată nici chiar de granițele Carpaților, care păreau desființate.

Și acum, după 30 de ani — evenimentul este semnificativ — d-l Victor Antonescu, s'a gândit că un turneu prin țară cu această plesă e bine venit. Nu numai bine venit, ci chiar necesar.

În noi doarme un sentiment timid și șovăitor ca în 1913.

Ceva care numai noi îl pricepem, ceva care are o forță intuitivă miraculoasă. Este avutul nostru sufletească.

Arta îl va trezi ca în 1913?

R. P.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.

Asociațiunea „Astra” Brașov

implinește tot ce nu se ajunge.

Se gândește cineva la asta?

„Vin” (Jönnek)

Roman de contele Adalbert Wass

de I. Bozdog

D-l Adalbert Wass este descendentul familiei în care fusese instaurat marele istoric Gh. Sincai când a trebuit să părăsească Blajul și despre care familie, ca și despre multe altele din Transilvania, notează într'un loc al cronicei sale că erau de origine românească și poate tocmai de aceea urau și asupreau mai cu sete pe nenorociții iobagi valahi.

Contele e mare proprietar în . . . , acolo unde noua linie de hotar frânge trupul Câmpiei în două, rămânând dincoace Sărmășelul cu puțurile de gaz și câțiva evrei maghiarizați, iar dincolo masa compactă de câmpeni sdraveni, blânzi și buni ca pâinea blagoslovită.

Romanul este — ca de altfel tot ce s'a scris în ultimii doi ani — în legătură cu împlinirea unei dorințe atât de fierbinte așteptată de marii proprietari.

Familia face cerc în fața aparatului de Radio și așteaptă... vești. De 22 ani e în neîntreruptă și agitată așteptare. Poate azi... poate mâine.

Și în ziua aceea urechile și ochii ațintiți auzii și văzura minunea așteptată.

De abia rostite și schițate pe hârtie noile puncte de frontieră ochii se umezesc, inimile oftează după suii vecini, tot vechi familii nemești, care vor rămânea și pe mai departe în mâni de stăpâni nemiloși și care vor mai trebui să urce calvarul câțiva ani până la completarea dreptății istorice.

Înfățișează scene duioase de revederi cu bunii cumetri, care vor rămânea în dealul de peste linie, — cu îmbrățișări și încurajări afectuoase — pentru suportarea torturilor.

Timpu se scurge anevoie, clipele sunt luni și zilele ani. Tăranii unguri și români își ascult coasele, taie otava,

și în vreme ce asupriții de până ieri sunt plini de cele mai frumoase nădejdi, tovarășii lor de trudă, Românii, caută să-și schimbe jocul, își înmoaie dinții tăioși și-și dresează limba pentru cuvinte dulcele și lingușitoare față de vechiul și bunul lor stăpân.

Primarul, atât de dârz până azi, își socotește în fața domnului conte meritele ce-i pot fi recunoscute ca dovezi de „om înțelegător”, care n'a rechiziționat cât trebuia dela Măria Sa, nici nu l-a obligat la prestație, cum trebuia, și care fapte îl pot asigura de loialitatea și bunul lui patriotism față de noua stăpânire.

Șeful de post, — de curând sosit în comună, ca refugiat din Basarabia — e un bețiv patentat, care se milogeste și-i cere în acest timp de tranziție protecție și mai ales hrană pentru el și soldatul rămas la post fără soldă și hrană.

Lichidările de ultima oră, pachetul cu toptanul, fuga rușinoasă și aranjamentele de ultima oră sunt zgrăvite viu și în ironii armătoare pentru administrația și armata ce trebuia să se retragă.

Marinimos însă contele suportă toate mojițiile de ultima oră, ca să se golească paharul.

Retragerea trupelor „de ocupație” îi dă prilejul să ardă cu fierul roșu și-rul nesfârșit al hrăpăreților.

Cartea ar merita să fie tradusă și răspândită în cercuri cât mai largi, căci numai văzându-ne în reflexul sufletească al scriitorului vom înțelege cu adevărat ce modalități mai pot exista pentru împreunăvievuirea neamurilor pe acest pământ acum și mai ales în viitor.

Și contele Adalbert Wass este premiantul Academiei maghiare.

Cărți, reviste și ziare

Președintele Academiei Române

și profesorul universitar de înaltă tinută, d-l I. Simionescu, a pus în vitrine al cincilea volum din seria *Pitorescul României*, intitulat *„Printre dealuri și prin câmpie”* (București, Cartea Românească, 1943, p. 210).

Reamintim cititorilor noștri titlul primelor patru cărți: I. Între Dunăre și Mare, II. În lungul graniței, III. Pe drumul apelor mari, IV. Prin munții noștri.

Ciclul se încheie aici.

Rar o activitate de mari proporții și plină de conținut a realizat un om, atât de discret, așa de fără șgomot în jurul numelui lui, ca profesorul I. Simionescu. Și rar atâta albastru cer de gânduri, ca în scrisul acestui patriarh al culturii românești.

Am voit cu tot dinadinsul să vorbesc despre acest ultim volum, să-l strecur în mâinile tânărului elev, ca și pe masa de lucru a intelectualului. Și așa fi putut-o face, dacă sorațafă autorului, liniștită și fără sonorități, n'ar face-o mai bine decât mine.

Cititorii o vor afla în altă parte a ziarului nostru

I. C.

O carte despre Banat

„Das Banat. Ein deutsche Siedlungsgebiet in Südosteuropa”, în ediția a doua, mărîtă și modernizată, a apărut la Berlin în 1942, de d-l Hans Herrschaft, bazată pe o foarte bogată bibliografie germană, 8 studii românești, 2 ungrești, 1 sârb, 2 franceze și 1 englez. Cele 338 de pagini merită o revenire atentă.

iubirea pământului nostru, cu tot ce e pe el, însuflețit și neînsuflețit, dar care trebuie să deștepte însuflețire.

Prea mult nesocotim ce e în jurul nostru imediat; trăim în locuri sfinte prin trecut și prezent, fără să ne dăm prea mare osteneală să aflăm ce reprezintă pentru viața noastră, ca originalitate în creație, ca îndemn pentru o așezare mereu în umbră. E păcat să ne ducem tronele, de veci a litora.

Încercarea e încheiată.

Nu mi-a trecut nicio clipă prin minte că am dat ceva desăvârșit.

Nu m'am încumetat nici când să țin locul savanților cercetători ai meșterilor neînțeleși în arta scrisului.

Am scris, fără pretențiune, din suflet la suflète, trăgând speranța că am săvârșit un bine, fie și pentru cât de puțin dintre cititori, cerând iertare celorlalți, pentru osteneala de a-și fi pierdut din prețiosul lor timp, fără să fi aflat popasuri cât de scurte, spre reculegere.

Ca sfârșit, țin să mulțumesc din

inimă tuturor acelora care, în orice chip, mi-au înlesnit să colind țara, în ultimul sfert de veac, spre a o cunoaște mai de aproape.

Mulțumesc Comitetului de direcție al editurii „Cartea Românească”, că nu a precupețit cheituielile de tipărire și în deosebi refer la ilustrație, mai ales că lucrările referitoare la țara și poporul nostru, nu sunt întotdeauna cele mai rentabile.

Nu mă lasă inima să încheiu o parte însemnată din activitatea mea destul de îndelungă, fără să nu arăt recunoștința adâncă ce o datorez tovarășei mele de viață. Luându-și pe seama ei aproape în întregime, uneori cu jertfă, grija nevoilor zilnice, am fost scutit de ele. Am avut astfel destul răgaz pentru drumurile făcute, dar mai ales liniștea trebuitoare scrisului.

De voi fi având din acestea cât de slab merit, îl împart cu ea.

Ziare și reviste

„Eu viu de peste munți...”

poezia poetului Lucian Valea, publicată în gazeta noastră, „Valea adâncă ei semnificație” a fost reproducută de „Porunca Vremii”, No. 2507 din 1 Mai 1943.

ȚARA

(Anul III, Nr. 578 din 15. IV. 1943) aduce articolul de fond al d-lui Grigore Popa despre încercata Divizie a 18-a. Întâmplându-se să cunoaștem rezistența acestei Divizii în cele mai grele împrejurări, atunci când luptele din Crimeea nu erau terminate, dreptele elogii semnate de directorul ziarului „Țara”, le adăugăm pe ale noastre.

VESTUL

(An. XIII, Nr. 2901—2902/1943, publică conțința d-lui Vencu Bocu despre: Un conte Teleki despre Transilvania și Români la 1848.

Porunca Vremii,

anul XII, nr. 2499 din 17 Aprilie publică al treilea foiletion al d-lui C. Nicolau-Stroesți despre Take Ionescu.

Ghimpi

Intr'un articol de ziar cineva face această savantă constatare: „Fiecare ostaș are un tată, o mamă, copii și soție.”

... afară de cazurile când n'are, — ne-am permite noi să completăm.

Marea adunare dela Brașov

Asociațiunea transilvană „Astra“ va continua lupta pentru atingerea obiectivelor culturale și naționale, sprijinită de toți ce e românesc în Țara Bârsei

Ziua de 2 Maiu a. c. a fost destinată în întreaga țară pentru intensificarea propagandei culturale naționale. Inaugurarea acestei atât de necesare mișcări s'a făcut de-odată în toate capitalele de județ prin concentrarea și punerea în mișcare a tuturor forțelor menite și capabile de atari acțiuni.

În Ardeal și Banat coordonarea și conducerea acestei acțiuni s'a încredințat „Astrei“ a cărei experiență și merite pe acest teren sunt garanția deplinei reușite.

Aspectul sălii

Sala teatrului „Astra“ frumos împodobită, ca pentru zile mari, s'a dovedit de astă dată mult neîncăpătoare pentru afluența neobișnuit de mare care, încă dela orele 10 și jumătate umpluse întreaga piațetă până în parc și noul Cerc Militar.

Deși abia s'ovonită, această întrunire a pus în mișcare în valuri largi tot ce are Brașovul și jurul mai bun și mai gata de luptă. N'am avut încă prilejul să vedem o manifestație la care să participe atâția intelectuali, muncitori și țărani, în cea mai frățească și caldă vibrație patriotică.

Erau prezenți și preoții și țărani fruntași din toate comunele județului.

Deschiderea adunării

Impozanta adunare a fost deschisă de către președintele despărțământului jud. „Astra“, d-l Dr. N. Căliman, care a precizat rostul mării întruniri de astăzi. Ea este, prin gruparea în jurul steagului de lupte glorioase ale „Astrei“ a tuturor forțelor luptătoare din județ, consfințirea unui trecut de aprige lupte și un nou îndemn prin care ea își va duce cu mai multă ușurință și siguranță steagul la isbândă. Scopul luptei ce se va intensifica și mai mult începând cu ziua de azi este ridicarea culturală și educația patriotică a maselor pentru refacerea patrimoniului național conform dreptului etnic al neamului.

D-l prof. I. Lupaș este proclamat președinte al adunării

La propunerea d-lui Dr. Căliman adunarea proclamă cu multă însuflețire de președinte pe d-l prof. I. Lupaș, membru al Comitetului Central din Sibiu, care mulțumind pentru cinstea ce i se face să preia conducerea adunării.

D-l Inspector general Colonel D. Craiu, prefectul județului, aduce caldul cuvânt de recunoștință Astrei brașovene pentru tot ce a făcut și face în acest județ și-și exprimă admirația mai ales pentru munca ultimilor doi ani pe care îl cunoaște și D-sa, reușind să înmănuncheze acum toată suflarea românească sub drapelul ei de luptă. Administrația județului va sprijini-o și de-acum înainte și-i va sta în ajutor pentru ca ea să poată contribui la refacerea sfintelor drepturi ale neamului, la care să se închine pe vecie și cruzii ei dușmani.

Lupta în acest sens va ajuta la desăvârșirea gândului M. Sale Regelui și a Mareșalului Conducător de țară.

D-l Primar Dr. N. G. V. Gologan, în numele cetățenilor Brașovului spune că se înșirue cu entuziasm toată sufla-

rea românească sub gloriosul drapel al „Astrei“ și vom lupta pentru dreptatea Transilvaniei care este vatra de naștere și viață a românismului.

Lupta pentru cultivarea și luminarea maselor fiind strâns legată de drepturile ei de viață națională liberă și între hotare drepte, pentru crearea unei noi și mai liniștite vieți în Europa de mâne, neamul aduce azi tributul de sânge la răsărit și este încrezător că dreptatea lui se va recunoaște întreagă.

Salutul Bisericilor

În numele bisericii ortodoxe brașovene, cuib de tradiție creștină, de lupte naționale și culturale, a răspuns prezenți cu multă însuflețire Pr. V. Voineag. Ca și în trecut biserica va lua parte la toate opintelile ce le face neamul

D-l Prof. Dr. I. Matelu, prorectorul Academiei de Industrie și Comerț, aduce caldul salut al Instituției, și evocă cuvintele unui vechiu voievod din Bihor care, la provocarea căpeteniei Memorați de a-i preda pământul i-a răspuns că, până va fi el în viață, pământ nu-l va da. Nici neamul nostru azi nu va ceda dreptul său sfânt, ci-l va apăra și întregi cu orice jertfe.

D-l I. Popa, în numele Asociației profesorilor secundari, declară că acest corp de elită va păși pe urmele marilor premergători patrioți: Popazu, Onițiu, Bârseanu, Goldiș, și vor duce steagul la biruință.

Inspectorul școlar Buzea, în numele învățătorilor, declară că fac și

O adunare de altădată

Brașovul pune o placă comemorativă pe casa unde a murit ANDREI MUREȘIANU

pentru drepturile sale contestate prin minciuna și intriga dușmanilor săi seculari.

În numele bisericii unite Protopopul A. Ghilea a mărturisit credința sa nestrămutată în biruința neamului. *Vem merge toți, mână-mână pe urmele glorioase ale înaintașilor, gata de a înfrunta orice greutăți și sacrificii ca și ei.*

Cuvântul Justiției

D-l președinte al Curții de Apel N. Teodorescu, în numele breslașilor care își bazează toată activitatea numai pe dovezi și mărturii reale, arată că Justiția va sta alături de „Astra“ pregătind zi de zi și adunând dovezile cu care, la timpul său, va risipi valul neadevărurilor.

* * *

vor face educația copiilor în cultul granițelor adevărate ale țării, așa cum ni le-a lăsat moștenire Regele Ferdinand.

D-l C. Bobancu, în numele Camerei de Industrie și Comerț care a fost prezentă la toate mișcările culturale-naționale din trecut se încadrează în noul program de muncă și de luptă.

D-l I. Bozdog, în numele Asociației Refugiaților, aduce adeziunea ce o are, oricât de bine sunt primiți, nu se pot desrădăcina de plăsurile sfinte ale Ardealului. Durerea lor suflătească este rana deschisă din inima țării, care nu va înceta să sângereze decât la revăderea vetrelor copilăriei lor.

D-l Comandor Vodă, Inspectorul asoc. „Muncă și Lumină“, aderă cu entuziasm și asigură „Astra“ că muncitorimea o va urma și ajuta în perfectă solidaritate suflătească și va contribui din toate puterile ca să îndeplinească dorința sfântă a neamului.

Cuvântarea

d-lui profesor I. Lupaș

D-l prof. I. Lupaș mulțumește tuturor vorbitorilor pentru caldul patriotism și pentru fierbintele sentimente de dragoste unanime ce poate desprinde din atmosfera acestei mărețe adunări. Va raporta cu multă plăcere Comitetului Central gestul înălțător al Brașovenilor.

Brașovul e pe linia mare a tradițiilor „Astrei“ prin această manifestație de înaltă ținută. Priveliștea sălii îi evocă cuvintele marelui A. Odobescu, care întâmplător se afla la Brașov la prima Adunare generală a „Astrei“ ținută în 1862, când, urmărind felul de manifestație a celor prezenți scria în raportul său, că în viața lui n'a văzut și nu și-a putut închipui să-l impresioneze în așa măsură o adunare generală, prin multă prudență, multă abnegațiune și prin mult patriotism concentrat.

Conducătorii au cultul trecutului și respectul tradiției, iar programul „Astrei“ nu poate fi fixat, ci el trăiește în sufletul întregului neam românesc, care determină și inspiră pașii ce trebuie să-i facă în timpurile de sbucium sau de bucurii.

Neamul își dovedește acest rost prin jertfele ce le aduce cu atâta belșug. Cu fața spre răsărit azi, neamul a înțeles ca totdeauna să fie strajă între Nistru și Tisa.

Rostul neamului noi nu-l vom căuta niciodată în altă parte, ci vom rămânea pe pământul unde ne-a fixat însuși Dumnezeu. Nu vom expansiune peste acest teritoriu dar vom apăra cu toată puterea vatra strămoșească. Rostul Transilvaniei n'a fost niciodată decât în mijlocul și ca inimă a pământului românesc.

D-l prof. Lupaș respinge toate teoriile falselor drepturi și revendicări ce și le-ar face oricine asupra acestui pământ.

* * *

D-l Lupaș arată că pământul transilvan este izvorul tuturor marilor acțiuni de organizare și cultură ale neamului.

Statul volvodal a fost o organizație originală, izvorită pe acest teritoriu și care a rezistat tuturor penetrațiilor venite din Vest. Organizația străină pătrunde pe teritoriul transilvan abia după 1867, păstrându-și încă de acest an flectare ținut denumirea de „țară“.

Pe acest pământ au luat ființă primele episcopii, cu Jeroteiu; aici au apărut primele școli românești încă la 1495, aici primele tipărituri.

Rezultă deci de aici că Transilvania este adevăratul leagăn al neamului, și că acest leagăn nu-și poate îndeplini funcțiunea adevărată decât întreg, așa cum a trăit în tot cursul veacurilor și în bine și în rău. Conferențiarul a fost viu și îndelung aplaudat.

D-l Inspector general Adm. Joe Gherman, în numele guvernului aderă la acțiune și aduce o mulțumiri „Astrei“ pentru atitudinea patriotică și pentru trecutul de muncă. Această instituție a fost în trecut un altar de biserică, catedrală de lumină, loc de îndrumare pentru nevoile administrative și juridice ale neamului întreg.

Adunarea se închide, într-o atmosferă de mare însuflețire, cu Imnul „Deșteaptă-te Române“, cântat de întreaga asistență.

I. B.

Cărți

Anuarul Liceului din Blaj

pe anul 1941/1942, publicat de d-l Dr. Coriolan Suciu, directorul liceului, în afară de partea administrativă școlară aduce următoarele articole:

Dr. Coriolan Suciu: I. P. S. Episcopul Dr. Valeriu Frențiu; Augustin Caliani: Liceul din Blaj (o conferință ținută la Radio în 1924); Dr. Coriolan

Suciu: Noul an școlar; Mareșalul Ion Antonescu; Un document al momentului istoric 22 Iunie 1941.

Semnificativ e numărul elevilor refugiați din Ardealul de Nord: 117.

Totalul elevilor pe anul 1941/1942 a fost de 625 plus 80 care au dat în particular.

Cercul cultural „Astra” Braşovul-vechiu

Activitatea şi-a inaugurat-o la 27 Decembrie 1942.

Dăm, în cele ce urmează, numele conferenţiarilor şi titlul conferinţelor ținute în ciclul de iarnă:

1. Dr. Cornel Voicu, preşedintele cercului: „Trecutul şi rolul pe care l-a avut „Astra” în cultura noastră naţională”.

2. Dr. Valeriu Stinghe: „Febra tifoidă şi înscălmătatea căutării sănătăţii”.

3. Ion Bozdog, prof.: „Unirea”.

4. Dr. Miron Creţu, medic primar al jud. Braşov: „Tuberculoza şi măsurile de apărare (cu proiecţiuni)”.

5. Dr. Mircea Suci-Sibianu: „Cum poate fi cineva adevărat creştin”.

6. Dr. Eugen Nicoară, medic primar, directorul Spitalului Măzescu: „Prietenii şi duşmanii omului”.

7. Valeria Căliman: „Frământările din trecutul Ardealului”.

8. Prof. Gheorghe Dragoş: „Probleme actuale româneşti”.

9. Protopop A. Nistor: „Marele Mitropolit A. Şaguna”.

10. Dr. Pompiliu Nistor, inspector general în Minist. Sănătăţii: „Politica Igienii Naţiunii”.

11. Traian Popa, directorul şcolii primare No. 3: „Temelurile luptei noastre în răsărit”.

12. Dr. Nicolae Căliman, preşedintele despărţământului jud. „Astra”-Braşov: „Ce putem noi învăţa în aceste conferinţe şi şezători”.

În ziua de 28 Martie d-l Dr. Cornel Voicu a vorbit despre „Proclamarea unirii Basarabiei cu patria-mamă”.

Impresionantă a fost comemorarea eroilor cartierului Braşovul-Vechiu morţi în războiul din răsărit.

Tabloul acestora va fi aşezat la loc de cinste în „Casa Culturală Dr. Petre Debu”, unde va funcţiona cercul cultural.

Elevii şi elevele claselor II—VII ale şcolii primare No. 3 precum şi elevele subcentrului extraşcolar de fete „Dacia”, sub conducerea corpului didactic şi anume a d-nei Profira Popa, d-rei Maria Debu, d-na Macavei, d-ra Zamfir, d-na Barbu, în frunte cu directorul Traian Popa, au completat programul fiecărei şezători prin declamaţii, jocuri şi piese cu caracter naţional.

Despărţământul „Astra”-Braşov a donat 200.000 lei pentru terminarea monumentalei case culturale din Braşovul-vechiu.

Primăria Municipiului ar putea lua în bugetul ei cel puţin de cinci ori atâtă, în acelaşi scop.

LUMEA Burgă

Teatre pentru lucrătorii francezi din Reich

Uniunea lucrătorilor francezi din Germania, „Le Pont”, recent înfiinţată la Hamburg, a avut cu prima sa mare organizare culturală, care a fost ținută într-un lagăr comun din Hamburg, un deosebit succes. Actorii francezi ai „Comediei Franceze” au prezentat pe scena acestui lagăr piesa lui Molière „Bolnavul închipuit” şi o altă piesă într-un act. Artiştii „Comediei Franceze” puşi în slujba ocrotirii culturale a muncitorilor francezi din Reich vor întreprinde un turneu în toate Gau-urile germane.

Munca ajută la vindecare

Centrul de gravitate al problemei tuberculozei nu se mai află astăzi în cura de sanatoriu, ci, după cum comu-

Medicul NOSTRU

Pneumotoracele artificiale

Practica şi efectele lui

de Dr. Valeriu Stinghe

Prin pneumotorace artificiale înţelegem, în limbajul uzual medical, acea metodă practică de vindecare a tuberculozei pulmonare, care constă în a introduce, printr-o aparată specială, un gaz oarecare între cele două foieţe pleurale, cu scopul de a comprima plămânul bolnav şi a-l pune în repaus.

Cărui mecanism intim se datoresc rezultatele bune obţinute prin pneumotoracele artificiale? Ştim că plămânul are o structură spongioasă, ca buretele, şi este foarte elastic. Prin introducerea aerului între pleure, plămânul, fiind elastic, se lasă comprimat, turtit şi prin aceasta partea bolnavă a plămânului este imobilizată, este pusă în repaus, nu se mai produc în această parte a plămânului acele mişcări de acordeon (de armonică), adică de umflare şi desumflare, provocate de inspiraţie şi expiraţie. De aici urmează modificări profunde în circulaţia sângelui şi a limfei din plămâni, determinând o oprire a atacurilor bacilului tuberculozei, o diminuare a pătrunderii toxinelor acestui microb în sânge, o creştere a rezistenţei ţesuturilor, toate ducând la dispariţia focarelor de tuberculoză, sau la înăbuşirea acestor focare prin

producerea de ţesut de scleroză, de cicatrice. Toate aceste efecte se traduc în ansamblul lor prin oprirea bolii.

Gazul pe care l introducem în cavitatea pleurală este azotul, oxigenul sau aerul atmosferic. De obicei se introduce aer.

Introducerea gazului, sau insuflaţiile, cum obişnuim să-i spunem, trebuie repetate, pentru a menţine pneumotoracele, ştiind că gazul se resoarbe cu o rapiditate care variază după indivizi. Intervalul la care se vor face aceste insuflaţii îl va stabili medicul specialist.

Durata unui tratament cu pneumotorace artificiale va fi de 1—2—5 ani, după importanţa leziunii pulmonare, pentru care s'a instituit pneumotoracele, în care timp nu vor fi neglijate nici celelalte metode de tratament ale tuberculozei, cunoscute actualmente.

Dată fiind durata acestui tratament, se cere din partea bolnavului răbdare şi perseverenţă, făcându-se un adevărat colaborator al medicului.

Cum am spus şi la pneumotoracele spontane, rezultatele pneumotoracelui artificial sunt de cele mai multeori imediate, survine în

starea bolnavului o adevărată minune, o renaştere. O boală care înainta, uneori galopând, şi pe care nu eram în stare s'o oprim cu nimic, de cum instituim pneumotoracele artificiale observăm la câteva zile o oprire bruscă a ei, care se traduce prin scăderea temperaturii, a tusei, a expectoraţiei, a transpiraţiei, dispariţia bacilului Koch din spută, pofta de mâncare revine, câştigă în greutate, forţele revin, bolnavul devine optimist şi plin de speranţe că va reîncepe activitatea.

Din nefericire nu toate cazurile de tuberculoză pulmonară se pretează pentru aplicarea pneumotoracelui artificial. Medicul specialist va şti să selecţioneze cazurile cu indicaţii pentru pneumotorace.

Graţie acestei metode au fost salvaţi foarte mulţi din bolnavii tuberculoşi, care fără această metodă ar fi fost condamnaţi la o moarte sigură.

În concluzie, ceea ce se poate spune despre această metodă este că nicio altă metodă nu ne poate da atâtea vindecări, ameliorări, sau supravieţuiri, la care nu mai spera nimeni, ca pneumotoracele artificiale. Dacă la aceste avantajii terapeutice mai adăugăm şi pe cele sociale ca: recuperarea acestor bolnavi în câmpul muncii, suprimarea contagiozităţii bolii şi aptitudinea la căsătorie, iar pentru femei aptitudinea la maternitate, care reprezintă câştiguri sociale fără preţ, ne putem da seama de valoarea practică a acestei metode, pe care medicul o va recomanda ori de câte ori va fi cazul.

Eroii noştri

Dârste

Moise Nicolae

Sergent T. R.

Sfâşiat de o schijă în timpul unui atac, se stinge în spitalul de campanie nr. 9, pe atunci în comuna SEVERINOWKA (Ucraina), unde şi este înmormântat, alături de camaradul consătean, sergentul Seceleanu.

Pentru faptele lui de arme a fost decorat.

Făcea parte dintr'un regiment de călăraşi braşovean.

S'a născut la 25 Octombrie 1916 în în comuna Smeeni, judeţul Buzău, ca fiu al lui Iulian şi Reveica Moise.

De meserie era instalator.

Concentrat înainte cu un an de începerea războiului, a rămas mobilizat până la sfârşitul care l-a ajuns în spitalul de campanie nr. 9.

Fără avere, i-au rămas în urmă doi copii mici.

A murit în vârstă de 25 ani.

nică un medic german, acesta se află în „problema muncii”. Prin muncă nu numai că se înlătură molipsirea şi îmbolnăvirea, ci mai mult, e vorba de obţinerea unor oameni capabili de lucru.

De aceea încă de mai mulţi ani, într'un număr de sanatorii T.B.C. germane se practică „terapeutică muncii”. Pacienţii, sub control medical, sunt puşi câteva ore pe zi, după puterile lor, la munci potrivite, prin care se obţin două importante rezultate: în primul rând

bolnavul recapătă încrederea în sine şi în forţele sale, în al doilea el este pe încetul obişnuit cu munca. În colaborare cu Frontul Muncii Germane, realizările obţinute sunt mai mult decât îmbucurătoare.

Astfel, într'un sanatoriu, de pildă din ţinutul industrial textil din Germania de mijloc, cunoaşterii în această branşă dela o şcoală textilă din apropiere împărtăşesc cunoştinţele lor bolnavilor. Şi încă multe alte exemple s'ar putea da. În unele sanatorii bol-

navii fac lucrările, uşoare bineînţeles, din atelierele de reparaţii, alţii se ocupă cu grădăritul, iar femeile ajută la bucătăria şi la cârpitul lingeriei. Toate acestea s'au dovedit a fi de mare folos bolnavilor, starea lor atât sanitară cât şi morală îmbunătăţindu-se simţitor, căci munca este o adevărată plăcere.

„Gazeta Transilvaniei“ acum 98 ani

Legăturile comerciale cu Germania.

„Prusia, Berlin.

De curând se află aici neguțătorii armean *Martiros Isailov* dela Brăila și negociază cu deregătorile noastre pentru deschiderea unui magazin pentru fabricate și manufacturi germane la Galați. Ministrul treburilor din afară și prezidentul administrației comerciale arată mare plăcere către acest plan, al cărui urmări ar fi mult folositoare pentru Prusia, ar stânjeni (în) câtva și concurența engleză. (Weser Ztg.)

(Inșă auziți, Brașoveni! Asupra comerțului nostru se aruncă sorți pe unde nici visați mai înainte cu 9—10 ani. Da, pentru că Englezii, Germanii, încă și Rușii au oameni procopsiți în toate științele comerciale, au corporații organizate bine, scurt au minte și ochi, — iar noi? Ne mulțumim cu ceea ce am apucat de când și găina oarbă află grăunțele).

Nr. 35. 30. IV. 845. pg. 138.

Colonizări în Ardeal.

„Unul dela Viena scrie Brașovenilor, că faimosul, în toată Europa prea învățatul (și bogatul) econom național Dr. List, care de curând meară și la Budapesta spre a sfătui și pe Unguri în unele altele, peste câteva luni va veni și la Săsimba de aici, ca să le dea sfat, cum să colonizeze pământul acesta cu nemți și mai mulți, cu acărui număr să se întărească și mai bine și mai sigur“.

Nr. 1. 1845. pg. 2.

De pretutindeni

Colori ca leacuri

În ultimul timp s'a încercat introducerea colorilor în tratamentul bolnavilor, în deosebi la boli nervoase. Colorile au asupra bolnavilor un efect vindecător, dacă sunt bine aplicate. Pentru tratamentul neurasteniei se recomandă șederea în încăperi cu geamuri de un albastru deschis sau roșu deschis. Efect înviorător are și lumina galbenă. Lumina galbenă, verde și albastră ar putea ameliora depresiunile psihice la boli de stomac. Încă nu există însă puncte de orientare exacte pentru această terapie, care se află abia la începuturile ei, mai cu seamă că trebuie să se aibă în vedere și deosebiri individuale ale pacienților.

O nouă profesune feminină: ceasornicăria

O nouă profesune feminină care corespunde foarte bine pipăitului degetelor feminine și simțului de exactitate, este profesunea de ceasornicărie, pentru care s'au introdus cursuri speciale în Germania. Femeile care se vor dedica acestei profesunii vor executa lucrări care cer neapărat cunoștințe temeinice, însă care totuși nu pot fi făcute de orice ucenic. Printre lucrările acestea sunt de exemplu așezarea și șlefuitul geamului pe cadran, curățirea părților mai mari ale ceasornicului, după un plan bine stabilit, sub conducerea unui maestru. După o practică de ucenic de cinci ani, ceasornicăria are posibilitatea să depună examenul de calificare. După ați cinci ani poate trece examenul de maestru. Noua profesune dă posibilitate femeilor capabile să devină maestre profesioniste.

Îmbunătățiri în navigația pe Dunăre

La Viena au avut loc, zilele trecute, convorbiri între delegații țărilor dunărene reprezentând Germania, Italia,

Precizări și recapitulări importante în legătură cu

Apărarea pasivă

Comandamentul Zonelor Apărării Pasive Brașov, reamintește tuturor cetățenilor Municipiului și județului Brașov, următoarele obligațiuni referitoare la apărarea contra bombardamentelor aeriene:

1. Fiecare imobil trebuie să aibă un Șef de Apărare Pasivă. Acesta este chiar proprietarul imobilului, — dacă el locuiește acolo, — portarul imobilului sau unul din locatari,

În orice caz la fiecare imobil trebuie să fie un Șef de A. P. care are răspunderea organizării A. P. a imobilului.

2. În fiecare imobil trebuie să se afle organizată o echipă locală de stingerea începuturilor de incendii.

Această echipă este încadrată cu locatarii imobilului, compusă din 3 oameni care sunt dotați cu:

- câte 1 ladă cu nisip uscat,
- câte 1 vas sau găleată plină cu apă,
- câte 1 lopată cu coadă lungă,
- câte 1 cană pentru apă; în fiecare pivniță, etaj și pod.

Toate aceste unelte vor fi puse la îndemână astfel ca la provocarea unui incendiu să poată fi ușor luate și întrebuințate de echipe.

La blocurile dela 10 apartamente în sus trebuie să se mai afle la fiecare etaj câte un extingtor cu spumă far în pod 3 asemenea extincitoare.

Echipa de 3 oameni este numai pentru imobilele parter cu un singur apartament.

Pentru imobilele cu mai multe apartamente se va adăuga câte un om de veghe pentru fiecare apartament.

3. Toate podurile vor fi golite și văruite pentru a preveni incendii care ar putea fi cauzate de bombe incendiare.

4. Fiecare imobil trebuie să aibă un adăpost pentru toți locatarii.

Acest adăpost poate fi o pivniță amenajată și consolidată sau un tranșeu (șanț adăpost) captușit și acoperit.

Detaliile de construcție se pot lua dela oricare circumscripție de poliție

(Ordinul Zonelor A. P. Brașov Nr. 3227 din 25 III 1943)

Fiecare adăpost sau tranșee familiară trebuie să aibă o echipă de disciplină și ajutor în adăpostul compusă din 3 oameni: 1 Șef, 1 sanitar și 1 brancardier.

Această echipă trebuie încadrată cu locatarii imobilului și să fie dotată cu următoarele materiale:

- 3 măști
- 1 carnet raport
- 1 geantă sanitară
- 3 truse individuale A. P.
- 1 brancardă
- 1 felinar simplu
- 2 placarde adăpost sau tranșee
- 2 lămpi
- 1 târnăcop
- 1 clește
- 1 ciocan
- 1 topor
- 1 rangă de fier
- 3 lămpi electrice de buzunar

5. Fiecare familie trebuie să aibă o trusă sanitară cu medicamentele de prim ajutor pentru nevoile de asistență sanitară imediată pentru membrii familiei.

6. Pentru timpul cât din cauza bombardamentelor aeriene sursa de energie electrică pentru iluminat nu va funcționa, fiecare cetățean este obligat a poseda lămpi cu petrol, lumânări sau lanterne, pentru a-și asigura lumina locuinței pentru 7—8 zile.

7. Se vor avea în permanență rezerve de apă de băut și gospodărie pentru a le avea la dispoziție, în cazul când din cauza bombardamentelor, conducta de apă nu va funcționa.

8. În timpul alarmei și bombardamentelor să se lase deschise ușile și ferestrele.

9. Îndeplinirea tuturor acestor obligațiuni vor fi controlate la fața locului de organele de control ale Chesturii Poliției Brașov și Zonelor A. P. Brașov.

10. Toate aceste obligațiuni, trebuie să fie complet îndeplinite de toți cetățenii, fără nicio excepție.

Preschimbarea permiselor de circulație ale autotaxiurilor

În conformitate cu dispozițiunile Ministerului Inzestrării Armatei și al Producției de războiu, toate permisurile de circulație ale autotaxiurilor vor fi verificate și preschimbate.

În acest scop proprietarii de autotaximetre sunt obligați a depune la Chestura Poliției — Biroul Circulației — o cerere de preschimbarea permisului de circulație însoțită de următoarele acte:

- a) Fotocopie de pe permisul de circulație vechiu (de culoare portocalie).
- b) Copie de pe actul de proprietate al mașinei.
- c) O declarație din care să rezulte dacă este șofer taximetric și conduce personal mașina și că mașina nu este închiriată.

România, Slovacia, Ungaria, Croația, și Bulgaria. Ei au confirmat din nou interesele comune ale acestor țări în ce privește această mare cale navigabilă. Navigația pe Dunăre a putut fi redeschisă anul acesta cu câteva săptămâni mai de vreme ca după iarna excepțional de aspră din anul trecut. În felul acesta traficul între Europa centrală și Sud-Est a putut fi reluat fără a întâmpina greutățile obișnuite ale primăverii.

Păreră unanimă a delegaților a fost că partea cea mai importantă este înlăturarea după posibilități a piedici-

lor încă existente ale fluviului. Prima ameliorare de adus este aceea a menținerii nivelului apei, adică de a apăra calea de navigație de o lipsă sau de un surplus de apă. Lucrările cele mai importante concepute în direcția aceasta vor trebui amânate, firește, până după războiu. Alte probleme puse la ordinea de zi a tuturor conferințelor dunărene sunt asigurarea navigației la Porțile de Fier și amenajarea gurilor Dunării, cu care s'a ocupat deja un comitet compus din ingineri germani, italieni și români cu prilejul înființării comitetului consultativ pentru afaceri dunărene, în anul 1940.

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astrei” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12).

Primăria Municipiului Brașov

No. 8674/1943
Serv. Silvic

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință populației, instituțiilor și întreprinderilor din acest Municipiu, că termenul fixat în ordonanța Nr. 23 pentru înscrierea cu lemne se prelungește până la 15 Mai 1943. Situațiile centralizate se vor aduce la Domeniul Silvic al Primăriei până la 18 Mai 1943.

Cei ce nu se vor conforma, vor fi omiși dela aprovizionarea cu lemne.

Brașov, la 15 Aprilie 1943.

Primar,

Dr. N. G. V. Gologan

Secretar general,
Dr. St. Popovici

Șeful Serv. silvic,
Ing. Inspector G-ral silvic:
C. Moarcă

Din lumea largă

Istoricul hărților de stat major

Fiecare își dă seama ce importanță are o hartă de stat major, mai ales acum în timpurile pe care le trăim. Fără un astfel de important document nu ne putem închipui azi un războiu. Și totuși au fost timpuri în care strategiile trebuia să se mulțumească cu cele mai primitive mijloace de orientare.

Primele hărți care au apărut în Germania le găsim în secolul al 16-lea. Ele erau însă mai mult decât primitive. Adevăratele hărți folositoare unei campanii au apărut abia în jurul anului 1830.

Frederic cel Mare poseda o serie de hărți. Ele erau ținute însă strict secret și nu puteau fi văzute nici chiar de generali săi. Totuși, harta sa de „Cabinet” comparată cu hărțile școlare din timpurile noastre a fost mai mult decât modestă. Primele hărți ale vestitului rege Frederic cel Mare au fost începute în anul 1767 de Feldmareșalul von Schmettau și au fost terminate abia după moartea marelui rege. Prima hartă a „Ținutului Brandenburg” a apărut în anul 1773 și a fost dedicată Prințului Prusiei, care mai târziu a devenit Frederic Wilhelm II. În aceste timpuri hărțile nu au mai fost ținute atât de secret, astfel că geograful Gutzmann dela Academia de Științe din Berlin primi permisiunea să se folosească de „harta de Cabinet” pentru lucrările sale.

Subt domnia lui Frederic Wilhelm al III-lea se fac o serie de hărți ale Prusiei, ale căror norme de lucrare se apropie mai mult de metodele cartografice din zilele noastre. În anul 1810 au fost apoi începute diferite măsurători trigonometrice, care însă din cauza războiului au trebuit întrerupte și abia în 1816 au putut fi iarăși reluate. De atunci au fost organizate călătoriile anuale ale statului major prusian, cu scopul de a face ridicări topografice, care în anul 1820 au dus la primele rezultate exacte, dând astfel posibilitatea ca în acest an să apară primele hărți de stat major, exacte și întrebuințabile de strategiile timpurilor.

Informațiuni

Delegația ministerială finlandeză în vizită la Brașov și Făgăraș

În cursul vizitei făcute în țara noastră, delegația ministerială finlandeză, având un scop economic, a vizitat Brașovul și Făgărașul. Delegația ministerială, în frunte cu d-l Ed. Hj. Paliin, ministru plenipotențiar al Finlandei la București și condusă de d-l George Sârcea, consilier ministerial în Ministerul Propagandei Naționale, a fost primită la Brașov de d-l subprefect Aurel Comanescu. S'a vizitat comuna Coșlea din județul nostru și comuna Viștea de Jos, din jud. Făgăraș.

Oaspeții au asistat la slujba religioasă și la șezătoarea organizată de „Astra” din Viștea de Jos. Vizitatorii au rămas deosebit de impresionați de gospodăria țărănească din aceste județe și de comorile de artă pe care le cuprind atât bisericile cât și locuințele sătenilor.

Cu prilejul mesei care a fost luată fără niciun protocol în casa notarului Gh. Gabor, d. ministru Ed. Hj. Paliin a răspuns în modul cel mai călduros cuvintelor reprezentanților autorităților și bisericii românești. În cartea de onoare a satului, d-sa a înscris urările frățești ale Finlandei pentru deplina împlinire a idealurilor noastre naționale.

În alții oaspeți au luat parte la hora țărănească din Viștea și s'au oprit la diferite hore, pe drumul de întoarcere spre Brașov, stând de vorbă cu sătenii și încurajându-i pe drumul idealurilor ce le vor împlini.

A fost un rar prilej pentru manifestarea prieteniei fino-române, exprimată cu multă convingere și sinceritate de oaspeți și îmbrățișată cu aceeași căldură de populația noastră.

Ziua muncii la fabrica de Cauciuc

Sâmbătă la orele 12 muncitorii fabricii de cauciuc și cei dela „Prerom”, în prezența conducătorilor celor două întreprinderi au sărbătorit ziua muncii.

După parastasul slujit de pr. Marin pentru cei căzuți pe câmpul de război, s'a cântat Imnul Regal de către corul uzinei, li s'a citit de către d-l Insp. Covalschi cuvântul Ministrului Muncii și li s'a ținut o scurtă cuvântare de d-l I. Bozdog.

D-l general Vasiliu le-a comunicat hotărârea direcțiunii care a premiat 10% dintre cei mai distinși muncitori ai uzinei.

D-l colonel Voina a înmănat aceste premii muncitorilor, iar celor dela „Prerom” reprezentantul acelei uzine.

Biblioteci populare

Despărțământul „Astra” Brașov a donat cercului cultural „Astra” Brașovul-vechiu o bibliotecă de 88 vol., în valoare de Lei 10.859.

Darurile Crucii Roșii

Crucea Roșie Filiala Brașov a distribuit cu ocazia sărbătorilor următoarele:

La cantina din gara Brașov, s'au servit în zilele de 25—28 Aprilie 1474 oști în trecere prin gara Brașov cu 1422 porții de ceai, 1407 porții de pâine, 2800 ouă roșii, 879 porții cozonac, 5245 țigarete, 279 pahare de vin, 100 bucăți mere și 40 porții mâncare caldă.

D-nele din comitetul Crucii Roșii au împărțit în prima zi de Paști la Spitalul Militar Regina Maria următoarele: 600 bucăți ouă, 28 cozonaci, 50 kg. vin, 1500 țigarete.

În ziua de 28 Aprilie d-nele din Comitetul Crucii Roșii au vizitat Lagărul de Prizonieri din Vlădeni unde au împărțit: 1856 ouă și 4480 țigarete.

Cronica Războiului

Vizita d-lui Laval la cartierul Führerului

de Mardare Mateescu

În seria vizitelor conducătorilor de state europene la cartierul Führerului, după aceea a Poglanicului croat Ante Pavelici, o înregistrăm pe a d-lui Pierre Laval, președintele de consiliu al Franței.

După cum se știe, această vizită, cu tot caracterul particular al raporturilor dintre Franța și Reichul german, contribuie și ea la cimentarea voinței europene de a-și croi un nou drum de viață. Discuțiunile au angajat problema contribuțiilor ce urmează să dea Franța și a avantajilor ce va primi pentru aportul adus în lupta comună.

De altfel, însuși d-l Laval a ținut să lămurească opinia publică asupra discuțiilor avute cu Führerul. Îndată după înapoierea la Paris d-sa a primit pe ziariștii francezi și străini, citindu-le comunicatul asupra convorbirilor dela cartierul general și declarând acest act ca primul din care se poate vedea noul caracter al relațiilor dintre Franța și Germania, precum și dintre Franța și Italia. D-l Laval a subliniat caracterul comun al luptei împotriva bolșevismului, subliniind că aceasta nu înseamnă încă un pact anti-komintern, dar acesta nu este exclus în viitor. Oprindu-se asupra unor incidente, d-l Laval a lămurit că armistițiul rămâne în vigoare neschimbat și că imperiul colonial nu este uitat.

Incidentul polono-rus

Incidentul polono-rus, care a

duș la ruperea relațiilor diplomatice dintre U. R. S. S. și guvernul emigrant polon din Londra, continuă să rămână un eveniment pe primul plan al zilei, prin complicațiile la care a dat loc în rândurile aliaților. Diplomația engleză a încercat să medieze în acest conflict, pentru a-l atenua. Astfel, d-nii Churchill și Eden au avut mai multe întrevederi cu generalul Sikorsky și ambasadorul sovietic Maisky, dar acesta din urmă a lăsat să se înțeleagă că Moscova nu renunță la punctul de vedere cuprins în nota diplomatică. Totodată cercurile în legătură cu Sovietele au făcut să se discute ideea creerii unui guvern polonez la Moscova, condus de comunistii polonezi Vasilevski, încadrată astăzi în armata sovietică, cu gradul de colonel. Perspectiva aceasta, prea puțin convenabilă Angliei și Statelor Unite, cată să fie îndepărtată prin propunerea înlocuirii guvernului Sikorsky cu un altul, care să cuprindă elemente binevoitoare Sovietelor.

Ideea mutării guvernului Sikorsky la Washington, nu este bine primită în rândurile diplomației americane. Anglo-americanii nu înțeleg să piardă alianța Rusiei Sovietice pentru un guvern care, oricum, nu întrunește adevărata întregul popor polonez.

Între timp d-l Romer, reprezentantul Poloniei la Moscova, a părăsit Rusia împreună cu cei una sută membri ai ambasadei, îndreptându-se spre Persia.

Situația pe fronturi

Luptele din Tunisia

După cum reiese din ultimele comunicate și comentarii privitoare la operațiunile din Tunisia, acestea se desfășoară actualmente într-o formă confuză, urmărirea lor fiind cât se poate de dificilă. Situația aceasta se datorește conformației terenului, care în zona aceasta este mult deosebit de terenurile africane de până acum, luptele dându-se pe porțiuni foarte reduse pentru cucerirea câtorva cote. Ne aflăm deci în fața unor lupte regionale, care gravitează în jurul unor localități.

Linia generală a frontului se menține pe același arc de cerc, apărut de munți, între Cap Serat și golful Hamamet, iar luptele se fac remarcabile atât prin îndârjita apărare opusă de forțele Axei, cât și prin contraatacurile date de acestea în locuri unde au amenințat serios pozițiile aliate.

Aceste atacuri ale trupelor italo-germane s'au deslășuit pe întregul front și ele n'au fost făcute numai cu scopul de a zădărnici planurile ofensive ale inamicului, ci și pentru a recuceri teren. Deosebit de violente au fost atacurile date în regiunile Djebelbu-Ankaz și Megerda, în partea de Sud a frontului, unde armatele engleze și americane au trebuit să părăsească unele poziții.

Nu se știe cât va mai putea dura acest război de poziții, unde singură inițiativa individuală a ostașilor poate aduce oarecare foloase. Fapt este însă că, rezistența din Tunisia a trupelor Axei a lovit în modul cel mai serios planurile operative ale an-

glo-saxonilor, care sperau ca cel mai târziu la 1 Mai a. c. să fie stăpâni pe teren. După felul cum se desfășoară acum operațiunile ei nu mai cred să termine nici până la 15 Mai.

Interesante sunt comentariile Englezilor în ceea ce privește luptele ce se dau în Nordul Tunisiei. În aceste lupte ei văd un antrenament și o încercare a posibilităților militare ale aliaților în vederea eventualelor invazii în Europa, din care trag concluzii pentru mai târziu. Chiar cercurile engleze cele mai rezervate încep să creadă că, după ce vor cuceri Africa de Nord, aliaților nu le mai rămâne alt lucru de făcut decât invadarea continentului european. Dar tot aceste cercuri nu uită să menționeze că, odată încercând forțarea continentului, vor întâlni aci veterani ai războiului, cu o experiență considerabilă, hotărâți și îndemnatnici.

Frontul din răsărit

După ultimele vești din răsărit perioada de calm pare să se fi apropiat de sfârșit. Terenul care a început să se îmbunătățească pe aproape întreaga lungime a frontului permite oarecare activitate, trupele se pot mișca în voie și transporturile se execută cu mai multă ușurință.

Știrile venite din Berlin, la sfârșitul săptămânei trecute, au dat detalii asupra unei puternice ofensive declanșată de bolșevici la capul de pod dela Kuban. Date fiind pregătirile serioase făcute aci de sovietici, această operațiune era de așteptat, iar numeroasele escadrile sosite pe aeroporturile ru-

sești, fiind strămutate dela Moscova, indicau preparativele unor lupte violente. Deasemeni au sosit unități proaspete, bine echipate și bine instruite.

Operațiile declanșate de inamic n'au fost încununate de succese scontate. Centrul de gravitate al luptelor a fost orașul Krimskaja, situat la Nord-Est de liniile germane. După atacurile de încercare s'au dat bătălii pe întregul front al capului de pod. Intervenția avioanelor Stuka a fost cât se poate de energică. Momentan nu se poate vorbi despre un angajament cu toată vigoarea al forțelor inamice.

Ultimul comunicat oficial asupra situației pe acest front arată că, o nouă încercare de debarcare sovietică a fost înfrântă. O canonieră sovietică a fost scufundată de vedetele rapide aliate. Din izvor german se declară că, eșuarea repetatelor atacuri ale sovieticilor trebuie privită drept un apreciazabil succes defensiv al trupelor germane și române, de mare importanță în preajma unor noi evenimente militare în răsărit.

Într'adevăr, preparativele sovietice sunt semnalate amănunțit în ultimele zile, ele fiind foarte concentrate în regiunea Taganrog și Harcov. Trupe proaspete, material și muniții sunt aduse în vederea năpraznicelor lupte ce vor veni.

Într'un comentariu de presă sunt scoase în evidență relatările presei rusești, că nu mai sunt zile multe până la începerea unor mari și furtunoase evenimente pe acest front. Deși starea meteorologică nu este prea favorabilă, se așteaptă totuși ca frontul din răsărit să-și reia locul de întâietate, punând în umbră întâmplările ce vor surveni pe celelalte fronturi.

Desmințirea atentatului împotriva d-lui Laval

Un post de radio african, controlat de anglo-americanii, a anunțat că după întoarcerea dela cartierul Führerului, d-l Laval și un ministru francez ar fi fost victimele unui atentat. Știrea este desmințită de locurile competente, arătându-se că ea nu este decât o născocire a fanteziei inamice. Ministrul respectiv nici nu s'a deplasat din Franța, fiind sănătos și teafăr la Vichy, iar d-l Laval a convorbit cu reprezentanții presei îndată după sosirea dela cartierul general al Führerului.

Mareșalul Mannerheim în Elveția ?

Din aceleași surse obscure s'a răspândit știrea că Mareșalul Mannerheim s'ar afla în Elveția, trăgându-se concluziile cele mai fantastice din acest închipuit fapt. Realitatea este că Mareșalul Mannerheim se află de două săptămâni într-o localitate de cură, în niciun caz în Elveția, unde petrece câteva zile, pentru a-și îngriji sănătatea. Știrea este desmințită energic și de forurile competente finlandeze.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
T. 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societați Lei 800
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200